

## Tako pa ne več!

Tako si vzdihuje danes spodnještajerski in dolenski vinogradnik, ko bere pravilnik o pobiranju banovinske trošarine na vino (»Službeni list« dravske banovine z dne 29. decembra 1937). Ne bom se ukvarjal s posameznimi členi pravilnika, ker so v nekaterih gotove nejasnosti. Razumljiv mi je člen 6. pravilnika, kateri razodeva, da mora plačati banovinsko trošarino tudi zasebnik, kateri kupi vino od vinogradnika na veliko za svojo lastno uporabo, kar do danes še ni obstajalo.

Po razpustu oblastne skupščine v Mariboru je ostalo vinogradništvo Spodnje Štajerske brez zastopstva in smo morali mirno trpeti, kako so si razne uprave iskale proračunskih sredstev s petkrat pretirano vinsko trošarino. Tako smo doživeli, da je v nekaterih letih presežala vinska trošarina daleč prodajno ceno vina. Ko je Beograd vendar uvidel, da zna tako visoko obdavčenje vina vinorodne pokrajine gospodarsko uničiti, je začel prvi vinski davek demontirati in iskati druge vire dohodkov. Vinogradniki že dolgo čakamo trenutka, da bi se pojavil človek, kateri bi uvidel, da je vinski davek z ozirom na ceno, težave in ogromne pridelovalne stroške petkrat previsok, in ki bi znal prepričati uprave, naj tudi one popustijo. To upravičeno upanje nas je pa iznenadilo, doživeli smo nasprotno ukrepe, na katere moramo udločno reči: Tako pa ne več! Ne zadene tujak krivda g. finančnega ministra niti g. bana, ker vsak pošten državnik upošteva predloge, posebno, če vidi, da so na raznih zborih soglasno sprejeti. Vendar si tujak dovolim staviti vprašanje, ali bi taki predlogi bili tudi takrat v tem smislu izglasovani, če bi županska zveza zborovala v Ljutomeru in bi člani iz Gorenjske morali na svoje stroške v Ljutomer, kakor mi oddaljeni moramo v Ljubljano? Ker točasno zastopam okraj Ptuj kot največji vinorodni okraj v banovini in predsedujem njegovemu kmetijskemu odboru, se čutim dolžnega povedati sledeče:

1. Vino je kmetijski pridelek, kakor je hmelj, mleko, les itd.; razen visokih pridelovalnih izdatkov in trudapolnega dela, je že vinograd kot zemlja v visokem davčnem razredu; vendar pa je ravno vino dosedaj nosilo javnim blagajnam tako visoke dohodke, kakor noben drugi kmetijski proizvod. Kaj bi le rekla naša Savinjska dolina, katera se danes bori s sličnim težavami kakor vinorodni okraj, če bi vinogradniki soglasno vpričo g. bana predlagali obdavčenje hmelja z 20 din za kilogram? Kaj bi rekli naši Gorenjci, ako bi vsi vinorodni kraji stavili soglasen predlog, naj se obdavči liter mleka z 1 din? Kako bi izgledale gorenjske mlekarne pri takih dajatvah? Tudi mi jim lahko tolmačimo: »Saj to ne zadene kmeta, ampak konsumenta. Kdor hoče sir jesti, naj pa plača.« Kako bi izgledale lesne trgovine, če bi morale plačati 100 din na kubik meter lesa? Tudi tega bi kmet ne trpel, ampak kupec; kdor hoče les imeti, naj pa plača. Vse navedene dajatve bi bile primeroma manjše z današnjo vinsko trošarino, če se ista primerja s prodajno ceno. — Noben naveden pridelek, razen hmelja, ni navezan na take pridelovalne stroške, kakor je vinski.

2. Hočem pojasniti trditve nekaterih, češ, vino se mora obdavčiti, da se omeji

alkoholizem. Na tem bi že nekaj bilo, ako bi ravno od tistih oblastev ne prihajala povelja, da se morajo pri nas zasajati sorte, ki prinašajo vino z visoko gradacijo alkohola. V primeru pa, da se vsled neugodne vinske letine povoljna stopnja alkohola ne doseže, dobi vinogradnik za ojačenje breztrošarinski sladkor in sme dodati še vinskemu alkohol iz pese. Dejansko je pa zadeva taka, da marsikateri kozarček vina popije mladina v vinorodnih krajih, s katerim bi se lahko okrepeč starček iz nevinorodnega kraja. Ako že vzdržujemo vinarske šole, ako že na tisoče let raste vinska trta na hribih, katere je Stvarnik ravno za to kulturo in nobeno drugo določil, bi mogel preudaren človek priznati, da je potreben tudi pravilno razdeljen vinski konsum.

3. Omenjeni najnovejši ukrep bo prinesel v naše revne Haloze še večjo revščino, ker sedaj ne bo mogel več vinogradnik iz trpečih Haloz zamenjati svojega vina s kakšnim poljskim posestnikom ali mu istega prodati. Ako bi n. pr. kupil kmet z Dravskega polja polovnjak (300 l) vina za svoje delavce v vročem poletju, mora plačati 300 din banovinske trošarine in ravno toliko občinske, torej 600 din, to je ravno toliko, kakor plača srednji posestnik od vsega posestva direktnega davka. Jasno je, da pri takem obdavčenju Haložan ne bo prodal, poljanec ne kupil, delavec pa pri najtežjem delu ne bo pokrepčan. Ali pa si bosta ta dva nastavila past, v katero se bosta vjela. Vsaka taka kazen pa, katera zadene državljana, ne da bi zakrivil kakšnega duhodelstva, ampak si je branil gospodarsko-življenjski obstoj, rahlja domoljubje.

Naprašam prijatelje iz nevinorodne Gorenjske, naj mi pomagajo moje upravičene trditve na merodajnih mestih uveljaviti. Vino ne prenese nobene ovire v pro-

## Iz raznih držav

### V NAŠI DRŽAVI

Novi senatorji. V imenu kralja je bilo imenovanih 11 novih senatorjev.

### V DRUGIH DRŽAVAH

V Bolgariji so razpisane volitve. Sprememba volilnega reda. Bolgarski kralj Boris je izdal dva odloka. S prvim so razpisane volitve, ki se bodo vršile štiri zaporedne nedelje od 6. do 27. marca. Drugi odlok prinaša spremembo volilnega reda, ki je bil izdan lani oktobra. Za moške je uvedena obvezna, za ženske pa prostovoljna volilna pravica. Za poslance ne morejo biti izvoljeni ministri, državni uradniki in dobavitelji. — Po vsej državi se vršijo pogajanja med voditelji bivših strank, da bi se združili v skupen blok, ki bi nastopil proti vladi. Napovedan je tudi odstop vlade. Po sedanjim ministrskim predsednikom Kjuseivanovim bi naj bila vzpostavljena koncentracijska vlada iz vodilnih osebnosti razpuščenih strank.

Sestanek zastopnikov držav rimskega bloka. V nedeljo 9. januarja so se zbrali v Budimpešti zunanji ministri držav rimskega bloka: Italije, Avstrije in Madžarske. Od 10. do 14. so se vršili politični ter

### ZAVAROVANJE SLOV. GOSPODARJA!

Samo oni, ki bodo imeli do konca januarja 1938 plačano vse naročnino za celo leto 1938, bodo imeli svoje hiše po pravilaiku zavarovane za 1000 din. Plačajte torej pravočasno in kdor nima v celoti plačano, naj doplača. Celoletna naročnina znaša 32 din.

metu in nobenega davka več. To stališče zastopam neprestano. Hotel sem pravočasno preprečiti ta najnovejši udarec na revne hribovske vinorodne kraje, pa ker mi drugače ni mogoče, zdaj javnosti sporočim svoje stališče.

Janžekovič,

član banskega sveta in predsednik okrajnega kmetijskega odbora.

### Protestno zborovanje proti novemu pravilniku v Mariboru

V prostorih Kmetijske družbe v Melju v Mariboru so zborovali zadnjo nedeljo popoldne številni vinogradniki iz mariborskega okrožja in protestirali proti novemu trošarinskemu pravilniku, ki je najhujši udarec za naše vinogradništvo. Kot zaključek zborovanja je bil izvoljen poseben odbor, ki bo obrazložil želje in zahteve vinogradnikov v posebni resoluciji. V tem odboru je mariborski podžupan g. F. Žebot, predsednik Kmetijske podružnice za Maribor g. dr. Kovačič ter vinogradnika Zorko s Košakov in Terčelj od Sv. Jurija ob Pesnici. H banu in finančnemu ravnatelju pojde posebna deputacija, v kateri bo predsednik Vinarskega društva za Slovenijo g. Ivan Vesenjaj, podžupan Žebot, dr. Kovačič in zgoraj imenovana vinogradnika. To odposlanstvo bo predložilo na pristojni mesti resolucijo in prosilo, da se nesrečni pravilnik ukine.

gospodarski razgovori. Visoke goste (italijanskega zunanjega ministra grofa Ciano, avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga in avstrijskega državnega tajnika za zunanje zadeve dr. Schmidta) je sprejel regent Horthy v posebni avdienci. Po konferenci bo prirejen gostom na čast velik lov.

Kaj se godi v Romuniji pod novo vlado? Kakor smo že sporočili, je nova Gogova vlada odločno protijudovskega in fašističnega značaja. Protijudovski ukrepi nove vlade se brezobzirno izvršujejo. Nova vlada ustavlja judom list za listom, jih izganja iz javnih služb in iz države. Iznani judje bi se radi zatekli v sosedne države, kjer se jih pa tudi branijo in jim preprečujejo prestop meje. Za romunske jude se je začel zanimati izvršni odbor svetovnega judovskega kongresa v Ženevi. Ta hoče ogrožene romunske jude proglasiti za narodno manjšino, ki ji gre mednarodna zaščita. Romunija je namreč podpisala 9. decembra 1919 manjšinsko pogodbo, za katero jamči Društvo narodov in ki obvezuje vse člane Zveze narodov, da skrbe za varnost manjšin v Romuniji. Omenjeni izvršni odbor je storil vse, da se bo o preganjanju judov v Romuniji razpravljalo

## NE POZABITE NA SLOMŠEKA!

Mariborski vladika g. knezoškof dr. Ivan Tomažič je na novega leta dan izjavil, da bo najbrže letos mogoče že poslati v Rim celotni spis za beatifikacijo Slomškega. Ne pozabimo, da imamo list, ki nas stalno obvešča o vsem delu za Slomškega in da bi bilo zelo prav, ako bi ga imela vsaka hiša, posebno še, ker stane samo 15 din celoletno. To je list »Kraljestvo božje« in se naroča v upravi v Mariboru, Koroška cesta 5.

že na januarskem zasedanju sveta Društva narodov. Novi romunski ministrski predsednik Goga se je že brzojavnim potom predstavil Franciji, Italiji, obiskal bo Berlin in je izjavil tudi glede Male zveze, da ostane vse pri starem. Romunski zunanji minister Minesscu bo koncem tega tedna odpotoval v Ženevo, kjer bo zastopal Romunijo na zasedanju sveta Društva narodov, ki prične 17. januarja. — Dne 5. januarja je izdala vlada odredbo, po kateri so razpuščeni vsi okrožni in samoupravni odbori. Namesto teh odborov pridejo gospodarske komisije, ki bodo ostale do novih volitev.

Moderno oboroževanje Anglije na kopnem in na morju. Po izjavi angleškega vojnega ministra bo dobil vsak angleški pehotni bataljon 400 najnovejših strojnic. Nova angleška strojnica je tako lahka, da jo nese z lahkoto vsak pešec in strelja s 600 streli na minuto. Angleško topništvo bo opremljeno z najmodernejšimi topovi. Posebno pažnjo bo posvetilo vodstvo angleške armade topovom za obrambo proti letalom in je že v delu nov protiletalski top, ki bo streljal elektromehanskim potom brez kretanja in uravnavanja s človeškimi rokami. Vse vojne edinice bodo dobile posebne naprave, s katerimi bo mogoče od zelo daleč zaznati prihod letal in obvestiti protiletalsko topništvo. Angleške tovarne že izdelujejo majhne tanke, ki bodo na razpolago pehoti. Topništvo bo dobilo povsem nove tanke in bo radi teh izločenih iz armade 8000 konj. — Ministrstvo za mornarico bo dalo zgraditi sto večjih bojnih ladij in med temi več takih, ki bodo imele 35.000 ton. Ena nova angleška oklopnica bo že prihodnji mesec dograjena v izmeri 46.000 ton. Nove angleške velike vojne ladje bodo oborožene s 40 cm topovi, ki bodo nosili 32 km daleč. Novo in težko vojno brodovje je namenjeno za Tih ocean kot strašilo za Japonsko, ki že tudi gradi oklopnjače po angleškem vzorcu.

## POZNATE »NEDELJO«?

»Nedelja« je edini slovenski verski tednik, izhaja vsak teden na 16 straneh, ima lepe slike in stane celoletno samo 24 din. Celoletni naročniki so zavarovani za slučaj smrtne nesreče za 1000 din. — Dosedaj smo izplačali že v 16 primerih. Med ponesrečenci je bilo sedem kmetov, dva železničarja, dva zidarja, pet iz raznih stanov. Sorodnikom je bila zavarovalnina vsaj v prvo pomoč v nesreči! »Nedelja« se naroča v Mariboru, Koroška cesta 5.

## Novice iz španske državljanske vojne

Francova zmaga pri Teruelu največjega pomena

V zadnji številki smo opisali srdito borbo, ki se je vršila za posest mesta Teruel, in v kateri so sijajno zmagali Francovi nacionalisti. Teruel so oblegale rdeče čete 18 dni in so morali nacionalisti neprestano odbijati napade in se boriti pri 11 stopinjah mraza. Boje pri Teruelu so odločili obleganim na pomoč poslani nacionalisti z obkoljevalnim manevrom.

Kako huđi so bili ti boji, lahko uvidimo že iz tega, da je drugi dan bitke sto trimotornih letal cele ure obmetavalo rdeče čete in dovozna pota proti Teruelu z bombami. Kakor hitro so rdeči uvideli, da jim grozi obkolitev, so pobegnili v največji zmed. Prepustili so nacionalistom mnogo ujetnikov, topov, tankov, strojnic in drugega vojnega materijala.

Ujet je bil tudi general Fallo z vsem štabom, in več sovjetskih polkovnih poveljnikov. Izgube mednarodnih brigad, ki so se divje borile, so izredno velike. Sedaj se je doznalo, da so rdeči na tem odseku osredotočili nad 80.000 mož. Po franco-

skih vesteh znašajo njihove izgube nad 20.000 mrtvih in ranjenih, nad 5000 pa je bilo ujetih. V teku boja je bilo sestreljenih 20 rdečih letal, zaplenjenih 125 strojnic, 200 težkih avtomobilov in 40 sovjetskih tankov. Po portugalskih vesteh pa znašajo izgube Francovih čet okrog 8000 mrtvih in ranjenih.

Kakor znano, so bili rdeči že v posesti tako zvanega modernega dela mesta Teruel in so se nacionalisti branili samo še v starem delu mesta, dokler jim ni prišla sveža pomoč. Vodstvo rdečih je bilo povsem prepričano, da bo ostal Teruel v njihovih rokah. Rdeča vlada je hotela v Teruelu proslaviti Novo leto in se je peljala s posebnim vlakom iz Barcelone proti Teruelu. Med vožnjo so pa zvedeli, da so bili rdeči huđo poraženi in so se rdeči ministri nemudoma vrnili nazaj v Barcelono.

Francova zmaga pri Teruelu je največjega pomena, ker ima nacionalna armada sedaj v posesti višine v okolici mesta, ki presegajo 2000 metrov. S teh gorskih višav je znatno olajšano prodiranje proti morju, oziroma proti Valenciji.

## Japonsko-kitajska vojna

Japonci ponekod v škripcih

V kitajski pokrajini Čekiang, ki ima za prestolico Hangčov, so izvojevali Kitajci pomembno zmago. Po tej zmagi ogrožajo kitajske čete na področju med jezerom Tajhujem in Hangčovom zaledje japonske armade, ki se je zbrala onstran Nankinga in reke Jangeckiang. Japonci so se morali umakniti iz Hangčova.

Kitajci, kateri so morali pred zmagovitimi Japonci zapustiti svoje domove, so se pričeli zbirati v četniške oddelke. Ti četniki napadajo med Nankingom in Šangajem posamezne japonske vojaške oddelke ter uničujejo vojaške naprave. Japonci so bili prisiljeni, da so znatno ojačili vojaške postojanke v zasedenem ozemlju.

Guverner kitajske pokrajine Šantung se je odločil, da pojde z maršalom Čankajšekom. Osnoval je že četniške čete, ki uničujejo vse, kar je japonskega. Po vsem Šantungu gore velike japonske predilnice in druge tovarne, šole, bolnišnice, elek-

trične centrale, skladišča in stanovanjske hiše, ki so last japonskih družb, podjetij in zasebnikov. Japonci tega uničevanja ne morejo preprečiti, pač pa se sedaj zbirajo novi oddelki japonske vojske na šantungskih mejah, da bi v več smereh čim prej zavzele vso deželo.

Japonci hočejo biti popolni gospodarji v Šangaju

Japonske vojaške in civilne oblasti v Šangaju so poslale svetu mednarodne koncesije ali okrožju ultimatum, v katerem zahtevajo nadzorstvo nad mestno upravo, katero naj vrši samo Japonska. Mestni svet v Šangaju je sestavljen iz petih Angležev, dveh Američanov, dveh Japoncev in petih Kitajcev. Vsi so takoj poslali poslali japonski ultimatum svojim vladam.

Japonske vojne oblasti so prevzele kontrolo nad vsemi radijskimi postajami v Šangaju, uvedle so cenzuro za časnike in poslovne ljudi ter omejujejo svobodo celo konzulom in poslanikom.

## Po katoliškem svetu

Evharistični svetovni kongres v Budimpešti. V času od 25. do 30. maja 1938 se prireja romanje s posebnim brzovlakom na 34. evharistični svetovni kongres v Bu-

Tako izgleda

# ASPIRIN



SPREDAJ ZADAJ

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937